

Jarná mechanická ochrana ovocných drevín.

Pri jarných prácach možno nájsť veľa prezimujúcich štádií škodcov ovocných druhov, ktoré možno riešiť aj mechanickými opatreniami s účinkom na celú nadchádzajúcu vegetáciu. Pri neskoršom reze **ríbezlí** sa niekedy vyskytnú zdurené púčiky dosahujúce veľkosť až 2 cm. Tieto buď veľmi slabo alebo vôbec nepučia a zasychajú. Je to spôsobené činnosťou dospelcov **roztoča ríbezl'ového**, ktorí prezimovali vo vnútri púčikov. Taktiež sa môže stať, že časti konárikov alebo celé výhonky nepučia. Tieto sú zasa poškodené **podobníkom tipul'ovitým**. Je to motýľ, ktorý kladie svoje vajíčka na púčiky ríbezlí a egrešov. Kladenie trvá pomerne dlhý čas začiatkom leta. Poškodenie je viditeľné už počas zberu po nakladení vajíčok, kedy výhonky aj s úrodou náhle vädnú a odumierajú. Vyliahnuté húsenice sa vžierajú cez púčik do drene konárikov a robia v nich dlhé chodbičky s čiernymi stenami. Húsenice sú belavej farby dlhé asi 25 mm. Vývin ukončujú na jar nasledujúceho roka, kedy sa v máji zakukľujú, v čom sa im dá zabrániť práve mechanicky likvidáciou výhonkov.

Ďalšími škodcami drobného ovocia sú **hrčiarika ostružinová** a **byľomor ostružinový**. Dospelé jedince oboch druhov sa objavujú koncom jari. Samičky kladú na výhonky malín a ostružín vajíčka, z ktorých vyliahnuté húsenice sa vžierajú dovnútra letorastov. Svojou činnosťou vyvolávajú tvorbu zdurenín alebo hálok, ktoré môžu byť až 10 cm veľké. Najľahšie ich nájdeme na jar, pričom sa v ich komôrkach nachádza väčší počet lariev, ktoré v nich prezimovali. Väčšinou sa vyskytujú v zanedbaných neošetrovaných porastoch alebo na oslabených rastlinách.

Pri uvedených škodcoch je najlepšou ochranou **mechanické odrezanie a likvidácia napadnutých výhonkov**. Je to lacný a šetrný spôsob, ktorý úplne postačuje na ich obmedzenie. Pritom pre drobné ovocie všeobecne platí, že jednoročné drevo sa neoplatí rezať, pretože na ňom sa tvorí úroda, ale odrezávajú sa iba niektoré konce výhonkov, najmä tie, na ktorých sú viditeľné rôzne deformácie spôsobené práve menovanými alebo aj inými škodcami (napr. voškami).

Známymi škodcami rozličných ovocných druhov sú aj **mnišky**. Pri premnožení môžu spôsobiť až holožery listov. Vyskytujú sa hlavne v teplejších oblastiach Slovenska. **Mniška veľkohlavá** prezimuje vo forme vajíčok v typických zhlukoch svetlohnedej farby, ktoré pripomínajú drevokazné huby. Tieto útvary sú pomerne pevné, na povrchu pokryté množstvom chlpkov. Húsenice **mnišky zlatoritky** si zasa na jeseň na koncoch letorastov upradú striebřisté pavučinové zámotky, v ktorých vo veľkom množstve prezimujú. Najspoľahlivejšou ochranou je aj v týchto prípadoch **mechanická likvidácia zhlukov vajíčok alebo zimných hniezd**, pričom čiastočne účinný je aj predjarný postrek.

Vyššie uvedené opatrenia možno vykonávať v podstate kedykoľvek v predjarnom období, keď sa už neočakáva príchod silenejších mrazov pod -10°C.